

ACTA DEL CONSELL ASSESSOR DEL MUSEU DE TORTOSA. NÚM 1/2013

A Tortosa, sent les 18 h del dia 30 de setembre de 2013, prèvia convocatòria efectuada a l'efecte, es reuneixen, en sessió ordinària, els membres del Consell Assessor del Museu de Tortosa.

La reunió té lloc a la sala polivalent del Museu.

Assisteix el Sr. Ferran Bel i Accensi, alcalde de Tortosa

Presideix	Joaquim del Pino Homedes, regidor de cultura
Vocals	Hilari Muñoz Sebastià
	Enric Querol Coll
	Antoni José López Daufí
	Guillermo Ferrando Cartes
	Josep Lluís Ginovart
	Miquel Estrampes Blanch
	Jordi Diloli Fons
	Roc Salvadó Poy

Assisteix també la Sra. Maria Josep Bel Fornós, directora del Museu, que actua a la vegada com a secretària del Consell.

Excusen la seva assistència els vocals:

Mn. Josep Alanyà Roig
Joan Martínez Tomás

Oberta la sessió per la presidència es passa seguidament a tractar els diferents punts inclosos a l'Ordre del Dia:

Primer.- Presentar el Consell Assessor del Museu de Tortosa. Històric i Arqueològic de les Terres de l'Ebre

El Sr. del Pino presenta els membres del Consell i els agraeix la seva assistència. Seguidament explica els diferents usos dels pavellons que formen part del Museu i també fa una breu descripció de la col·lecció.

La rehabilitació de l'antic escorxador, edifici on s'ha ubicat el Museu de Tortosa, va començar l'any 1998 i s'ha efectuat en diferents fases. En aquests moments estan finalitzats els treballs d'urbanització de tot el recinte i s'han adequat per a usos del museu cinc pavellons:

Sala Antoni Garcia

Espai de 150 m². Va ser el primer pavelló en ser restaurat. Inaugurat l'any 2007 com a sala d'exposicions temporals. Tenim una programació estable d'exposicions dedicades a la difusió del

patrimoni i de les arts visuals.

Aula didàctica

Espai de 140 m². Aquest pavelló es planteja com una àrea polivalent amb sistemes per a redistribuir l'espai i adaptar-lo a la realització d'activitats molt diferents. Té capacitat per almenys grups de 30 persones i permet generar espais de treball independents dins del taller per tal de possibilitar la realització de dues activitats paral·leles.

Sala polivalent

Espai de dimensions més petites, sobre uns 55 m², adient per a realitzar diferents tipus d'activitats des de presentacions de llibres o conferències a exposicions de petit format.

Sala de reserva

La sala de reserva custodia els objectes de la col·lecció que no es mostren en l'exposició permanent del museu. Tot i això, aquests objectes es poden mostrar al públic a través d'exposicions temporals.

En aquest espai s'agrupen els objectes per materials (ceràmica, metalls, paper, etc.) amb la finalitat de facilitar l'aplicació de les mesures de conservació adequades per a cada tipologia.

Té una superfície total de 244 m² i està dividida en dos espais amb funcions diferents, un d'ells està destinat únicament a magatzem de la col·lecció del Museu i l'altre s'ha adequat com a àrea de registre i recerca.

Recepció i Oficina d'informació turística

Espai de 55 m² destinat a l'atenció al visitant del Museu i de la ciutat. Disposa d'una botiga i d'un servei de consulta d'activitats culturals i turístiques.

Exposició permanent

Espai de 511 m². Els visitants recorren sis àmbits on s'explica la història de Tortosa i el seu territori d'influència, des de la prehistòria fins a l'actualitat (I Els orígens, II Els ibers, III La Dertosa romana, IV Turtuxa, V Al centre de la Corona d'Aragó i VI La Modernitat).

S'exposen 271 peces, que són les més representatives de cada període històric, procedents de la pròpia col·lecció del Museu i d'altres museus i particulars, que les han cedit en dipòsit, com és el cas del Museo del Prado, el MNAC, el Museu Arqueològic de Tarragona i el Museu de les Terres de l'Ebre.

Oficines de cultura

Espai de 173 m²

La Col·lecció

La col·lecció és molt heterogènia, tant pel que fa a les tipologies de materials, com a les temàtiques i a les cronologies. Es compon d'elements de caràcter arqueològic, històric, etnològic i artístic, i s'hi inclouen materials que corresponen a una àmplia cronologia, des de la prehistòria al segle XX.

Es conserven un total de 4.136 elements, recollint materials d'índole tant diversa com: estris de sílex prehistòrics, esteles funeràries romanes, ceràmica andalusina, capitells gòtics, senyals de riuada, eines d'un dels darrers terrissers de Tortosa i obra pictòrica i escultòrica d'artistes tortosins com Antoni Casanova, Francesc Gimeno, Ferran Arasa, Agustí Querol, i Soriano Montagut, entre altres.

L'heterogeneïtat de la col·lecció és fruit de diverses donacions, dipòsits i adquisicions que s'han anat incorporant des de la creació del Museu de Tortosa a principis del segle XX.

Durant aquests últims anys s'ha vist enriquida per donacions, dipòsits temporals d'altres museus i particulars i materials arqueològics procedents de les excavacions fetes a la ciutat.

Segon.- Donar compte del primer any de funcionament del Museu de Tortosa

La Sra. Maria Josep Bel explica les línies de treball del Museu i quines han estat les actuacions que s'han dut a terme durant aquest primer any de funcionament.

Documentar:

És el procés que ens permet recollir la informació precisa sobre l'origen, història, context i característiques fonamentals de cada bé patrimonial. Es materialitza en les tasques de registre i catalogació mitjançant el programa Museumplus, programa de catalogació amb el que comptem tots els museus registrats de Catalunya. El registre constitueix la base per al control de la col·lecció.

Es continua revisant i catalogant peces amb el MUSEUMPLUS, Ens queda revisar i acabar de registrar el material arqueològic que tenim en diposit temporal.

Potenciar la recerca i Assessorar:

Una de les missions del Museu de Tortosa és facilitar la recerca del patrimoni cultural de la ciutat, així com la recerca específica sobre el fons museístic, facilitant als investigadors l'accés a la col·lecció, això possibilita que aprofundim en el seu coneixement i afavoreix el seu desenvolupament.

Atenem i facilitem la consulta als investigadors que ens han sol·licitat estudiar peces de la col·lecció, personalment o enviant la informació.

Donem respostes a peticions específiques de documentació. Facilitem el contacte amb professionals de la conservació i restauració amb coneixements específics.

Promoure la protecció del patrimoni moble:

Tant del que ja forma part de la col·lecció, com el que podria ingressar en un futur. En aquesta funció podem incloure totes aquelles accions orientades a disminuir al màxim els perills de deteriorament i els processos de degradació del patrimoni. La preservació engloba, per tant, la conservació preventiva, la restauració, la seguretat i, en general, les actuacions destinades a garantir al màxim la integritat dels béns culturals i de l'entorn.

Aquest any s'ha finalitzat d'adequació de la sala de reserva que compta amb les condicions adequades de conservació i seguretat. Es realitzen revisions periòdiques per a decidir quin material és imprescindible restaurar. Efectuem campanyes anuals de restauració mitjançant convenis amb diferents institucions. Escola d'Art de la Diputació de Tarragona, Centre de Restauració de la Generalitat de Catalunya i Escola de Restauració d'Aigua Blava de Barcelona.

Fomentar i difondre els resultats obtinguts en la recerca:

Realitzar exposicions temporals, publicacions de catàlegs i llibres, visites guiades i tallers didàctics, etc

Què s'ha fet:

- Finalitzar les obres de l'aula didàctica
- Elaborar i presentar el dossier didàctic als centres educatius

- Publicar l'últim divendres de cada mes al setmanari l'Ebre de l'article *La peça del mes* a càrrec de l'historiador Hilari Muñoz
- Fer visites guiades a escoles i instituts
- Realitzar de l'activitat *Descobreix el Museu de Tortosa* en el marc de l'activitat *Descobreix la teva ciutat*
- Programar exposicions temporals a la Sala Antoni Garcia
- Publicar dos catàlegs d'exposicions: Subjectes de sacrifici i Sota un núvol de pols groga
- Incorporar el francès a les audioguies del Museu

Difusió:

Aquesta funció, orientada al contacte amb el públic, es desenvolupa mitjançant iniciatives i programes diversos destinats a captar el major nombre possible d'usuaris i satisfer les seves demandes.

Què s'ha fet:

- El web del museu
- Base de dades de tots els museus de Catalunya
- L'últim diumenge de cada mes l'entrada al museu és gratuïta
- Celebració de la Jornada Europea del Patrimoni i la Jornada de la Cultura jueva
- Si veiem les estadístiques de visitants de la Sala Antoni Garcia, podem observar un augment considerable des de la inauguració del museu.

Adquisició:

L'adquisició inclou les diferents vies d'ingrés d'elements patrimonials a la tutela de la institució (sigui mitjançant la compra o, segons els casos, excavació, donació, etc.) Aquesta funció necessita sustentat-se en uns criteris d'increment patrimonial que siguin clars i selectius.

Donacions i dipòsits:

- Donació del quadre "Retrat de Clotilde d'Abària" de Francesc Masriera. Donat per la Sr. Maria Lluïsa Olivada Puig
- Donació del material arqueològic procedent de les excavacions efectuades a la cova del Vidre. Donat pel Sr. Ignasi Cantarell
- Dipòsits d'excavacions efectuades a la ciutat
- Cessions de peces per a l'exposició permanent del Museu. Altres museus i particulars

Finalment volem informar que a finals del 2012 es van iniciar els tràmits per incorporar el Museu de Tortosa al registre de museus de la Generalitat de Catalunya. En aquests moments, estem en la última fase del procés, la inspecció del museu, que es farà el dia 8 d'octubre.

L'alcalde de Tortosa, Sr. Ferran Bel disculpa el seu retard i agraeix als vocals del Consell Assessor la seva assistència. Explica els orígens del Museu i la seva trajectòria durant aquests últims anys fins a la seva obertura el setembre de 2012.

OBJECTIUS

Realitzar les accions necessàries per aconseguir que el Museu de Tortosa sigui l'equipament cultural de referència de les Terres de l'Ebre.

Conservar, restaurar i completar la col·lecció de patrimoni cultural i artístic de Tortosa.

Difondre la història de Tortosa i el seu territori.

Donar a conèixer el fons del museu a la ciutadania.

Fomentar la recerca sobre el patrimoni de la ciutat i facilitar l'accés al fons museístic als investigadors.

Oferir un espai de formació i recerca entorn de l'art i la cultura.

Consolidar una programació estable d'arts visuals a la ciutat.

Fomentar la producció artística dels creadors contemporanis locals i de les Terres de l'Ebre, i facilitar-ne la seva projecció.

ACCIONS

Realitzar un pla de difusió conjunt amb turisme.

Millorar l'exposició permanent del Museu.

Millorar la senyalització.

Programació d'exposicions temporals de producció pròpia i itinerants.

Programació de conferències, jornades, tallers didàctics, visites guiades i altres activitats de caràcter cultural.

Continuar revisant la catalogació de la col·lecció comptant amb el suport d'historiadors especialitzats.

Realitzar noves campanyes de restauració.

Recuperació de la Medalla Francesc Gimeno.

Quart.- Torn obert de paraules

Es parla sobre les millores de l'exposició permanent del Museu:

El Sr. Roc Salvadó creu que la cronologia que hi ha al passadís del primer pis es podria millorar augmentant les mides i la qualitat de les fotos. Estem d'acord i pensem que s'ha de tenir en compte en un futur proper.

El Sr. Hilari Muñoz diu que la rèplica del fragment d'escultura d'una representació figurativa de l'Ebre que està exposada a l'àmbit de Dertosa és podria canviar per peces originals, com per exemple, ceràmiques d'importació, que tenim en diposit provisional, procedents d'excavacions realitzades a Tortosa. Jordi Diloli confirma aquesta informació i ens diu que hi ha peces molt interessants podrien ser exposades en aquest àmbit.

El Sr. Antoni José López Daufí ens informa que existeix una planimetria de l'escorxador i també plànols d'altres edificis modernistes de Tortosa. També ens diu que al 2015 es compleixen 150 anys del naixement de Pau Monguió. Tothom opina que podria ser interessant fer una exposició temporal sobre aquest tema el 2015.

Diverses persones diuen que es podria fer un butlletí informatiu del Museu que es penjaria al web.

El Sr. Enric Querol proposa fer una exposició sobre la impremta a la ciutat.

El Sr. Miquel Estrampes proposa tenir en compte en l'ampliació del Museu l'exposició de documents originals, i ens parla de l'existència d'un programa gratuït que permet penjar exposicions per internet.

El Sr. Josep Lluís Ginovart fa un anàlisi sobre les estadístiques de visitants del Museu d'aquest primer any de funcionament, i creu que són pocs si ho comparem amb els visitants del Museu de la Catedral. Ferran Bel argumenta que els visitants del nostre Museu són persones que venen soles o en família i també grups d'alumnes de diferents escoles de la ciutat. La catedral rep molts grups portats per empreses turístiques que organitzen visites a la ciutat i inclouen la visita a la Catedral. Per a nosaltres és difícil competir amb aquest tipus d'oferta perquè els grups solament venen a Tortosa a passar el dia o unes hores i no volen visitar dos museus. És evident que s'ha de donar a conèixer el museu i aconseguir el màxim nombre de visitants.

El Sr. Guillermo Ferrando ens anima a dinamitzar el Museu fent diferents activitats de caràcter cultural com xerrades, presentacions de llibres, jornades etc. Aquesta és una opinió que compartim tots.

I no havent-hi més assumptes a tractar, la presidència aixeca la sessió, essent dos quarts de vuit del vespre del dia de la data, de tot el qual, com a secretària, en dono fe.

La secretària

Vistiplau
El president

Maria Josep Bel Fornós

Joaquim del Pino Homedes